

78494 – ئاشخانا ۋە رېستوران ئىگىسىنىڭ رامزان ئېيىدا كۈندۈزدە روزا تۇتمىغانلار ۋە دىنسىزلارغا تاماق تەييارلاپ سېتىپ بېرىشى دۇرۇسمۇ؟

سۇئال

مەن ئىسلام دۆلىتى بولمىغان بىر دۆلەتتە ياشايمەن. كىچىكرەك بىر تىز تاماقخانىسىنىڭ ساھىبى بولمەن. رامزاندا روزا تۇتمىغان مۇسۇلمانلار(ئۇلار كۆپ ساننى ئىگەللەيدۇ) چۈش ۋاقتىدا مېنىڭ تاماقخانىمدا تاماق يېيىشنى تەلەپ قىلىدۇ. رامزاننىڭ كۈندۈزىدە ئۇلارغا ۋە باشقا دىنسىزلارغا تاماق سېتىپ بېرىشىم توغرا بولامدۇ؟

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئاللاھقا خاستۇر.

بىرىنچى: ئۆلىمالار تەرىپىدىن ئېنىق توربەتلىرىدە دىنسىز دۆلەتلەردە دائىم تۇرۇشتىن ئاگاھلاندۇرۇش بىرىلگەن نۇرغۇن چۈشەنچىلەر بايان قىلىنغان. چۈنكى بۇنىڭ شۇ كىشى ۋە ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ئۈچۈن كىلىدىغان زېيىنى كۆپ بولۇپ، ئۇ كىشى ئەۋلادلىرىنى ئۆزى ئارزۇ قىلغاندەك ئىسلامى تەربىيە بىلەن تەربىيەلەيمىدۇ. خىزمەت مۇناسىۋىتىنى باھانە قىلىپ ئۇ يەرلەردە تۇرۇش مۇسۇلمانلار ئۈچۈن ئېتىبارغا ئېلىنىدىغان سەۋەپ بولالمايدۇ.

ئىككىنچى: سىزنىڭ شەخسى مەسلىھىتىڭىزگە كەلسەك، شۇنى بىلىشىڭىز كېرەككى، رامزاننىڭ كۈندۈزدە ھەرقانداق كىشىگە تاماق تەييارلاپ سېتىپ بېرىشىڭىز توغرا ئەمەس. بۇ ھۆكۈمدە كاپىر ياكى مۇسۇلمان دەپ ئايرىلمايدۇ. بۇنىڭ ئىچىدە كېسەل ياكى مۇساپىر كىشى بولسا ئېغىزىنى ئېچىشقا رۇخسەت قىلىنغان. رامزاندا روزا تۇتمىغان مۇسۇلمانلار روزا تۇتۇشقا بۇيرۇلغان. ئۇلار روزا تۇتماسلىقى سەۋەبىدىن گۇناھكار ھېسابلىنىدۇ. ئۇلارغا رامزاننىڭ كۈندۈزدە يېمەكلىك تەييارلاپ بېرىش گۇناھ – مەسىيەتكە ياردەم بەرگەنلىك ھېسابلىنىدۇ. كاپىرلارمۇ ئىسلامغا كېرىشكە، ئاندىن روزا ۋە باشقا شەرىئەت ھۆكۈملىرىگە ئەمەل قىلىشقا تەكلىپ قىلىنىدۇ، لېكىن ئۇلاردىن دەسلەپتە شاھادەت سۆزىنى ئېيتىش بىلەن ئىسلام دىنىغا كىرىشى تەلەپ قىلىنىدۇ. قىيامەت كۈنىدە كاپىر ئۆزىنىڭ كاپىر بولغانلىقىغا ۋە باشقا شەرىئەت بەلگىلىمىلىرىگە ئەمەل قىلمىغانلىقىغا ئاساسەن ئازابلىنىدۇ. دوزاختا تارتىدىغان ئازابى ئۇنىڭغا كۆرە زىيادە بولىدۇ.

ئىمام نەۋەۋىي رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "كۆپچىلىك تەتقىقاتچى ئالىملارنىڭ توغرا قارىشىدا: كاپىرلارنىڭمۇ شەرىئەتنىڭ تۈرلۈك قائىدىلىرىگە ئەمەل قىلىشى تەلەپ قىلىنىدۇ، مۇسۇلمانلارنىڭ يىپەك كېيىم كېيىشى چەكلەنگەندەك ئۇلارنىڭمۇ يىپەك كېيىم – كېچەك كېيىشى چەكلىنىدۇ". (مۇسلىمنىڭ شەرھىسى 1439).

شەيخ مۇھەممەد سالىھ ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھتىن: كاپىرلاردىن شەرىئەت بەلگىلىمىرى تەلەپ قىلىنمايدىغان تۇرسا، قىيامەت كۈنى ئۇلاردىن قانداق ھېساب ئېلىنىدۇ؟ دەپ سورالغاندا، ئۇ كىشى بۇنىڭغا جاۋاپ بېرىپ مۇنداق دېگەن: "بۇ توغرا چۈشەنچە ئاساسىدا سورالغان سۇئال ئەمەس، ھەقىقەتەن كاپىرلاردىنمۇ شەرىئەت بەلگىلىمىلىرىگە ئەمەل قىلىشى مۇسۇلمانلارغا ئوخشاش تەقەززا قىلىنىدۇ. لېكىن بۇنىڭغا ئەمەل قىلىنىشى دۇنيادا كەسكىنلىك بىلەن تەلەپ قىلىنمايدۇ. بۇنىڭغا ئاللاھ تائالانىڭ: «ئۇلار جەننەتلەردە بولۇپ، گۇناھكارلاردىن: «سىلەرنى دوزاخقا كىرگۈزگەن نېمە؟ دەپ سورايدۇ، ئۇلار جاۋابەن ئېيتىدۇ: بىز ناماز ئوقۇمىدۇق، مىسكىنلەرگە تائام بەرمىدۇق، بىز بېھۇدە سۆز قىلغۇچىلار بىلەن بىللە بېھۇدە سۆز قىلاتتۇق، قىيامەت كۈنىنى ئىنكار قىلاتتۇق دېگەن بۇ ئايىتى ئوچۇق دەلىل بولىدۇ. ئەگەر ناماز ئوقۇمىغان ۋە مىسكىنلەرگە تائام بەرمىگەنلىك سەۋەبىدىن ئازابلانمىغان بولسا بۇ قۇرئاندا زىكىر قىلىنمايتتى ۋە زىكىر قىلىنىشىنىڭمۇ ھېچ ئەھمىيىتى بولمايتتى. بۇ ئۇلارنىڭ شەرىئەت بەلگىلىمىلىرىگە ئەمەل قىلمىغانلىقتىن ئازابلانغانلىقىنىڭ دەلىلىدۇر. ئەقلى ۋە نەقلى نوقتىنەزەرلەرمۇ شۇنداق بولۇشنى تەلەپ قىلىدۇ، ئاللاھ تائالا مۆمىن بەندىسىنى ئۆز دىنىدىكى پەرھىز ئەمەللەرنى تولۇق ئادا قىلمىغانلىقىغا ئاساسەن ئازابلانغان تۇرسا، كاپىرلارنى نېمە ئۈچۈن ئازابلانمايدۇ؟، بەلكى كاپىر ئاللاھنىڭ ئاتا قىلغان يېمەك-ئىچمەك ۋە باشقا بارلىق نېمەتلىرىگە كۇفىرلىق قىلغانلىقى ئۈچۈن بەكرەك ئازابلانمايدۇ. ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: ئىمان ئېيتقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغان كىشىلەر ھارام قىلىنمىغان نەرسىلەرنى يېسە-ئىچسە ھېچ گۇناھ بولمايدۇ، قاچانكى ئۇلار ھارام نەرسىلەردىن ساقلىنسا، ئىماندا ۋە ياخشى ئەمەللەردە ئىزچىل بولسا، ئاندىن ھارام قىلىنغان نەرسىلەردىن يەنە ساقلىنسا ۋە ھارام دەپ ئېتىقاد قىلسا، ئاندىن ھارام قىلىنغان نەرسىلەردىن داۋاملىق ساقلىنسا ۋە ياخشى ئىشلارنى قىلسا، ئاللاھ ياخشى ئىش قىلغۇچىلارنى دوست تۇتىدۇ. ئايەتنىڭ تېكىستى مۆمىنلەر ئۈچۈن يېمەكلىك قىلىنغان نەرسىلەرگە گۇناھ بولمايدۇ دېگەننى بىلدۈرسە، ئومۇمى مەنىسىدىن كاپىرلار ئۈچۈن يېمەكلىك قىلىنغان نەرسىلەرگە گۇناھ بولىدۇ دېگەن ئۇقۇم ھاسىل بولىدۇ. شەيخ ئۇسەيمىن پەتىۋالار توپلىمى ناملىق ئەسىرى 2-توم 164-نومۇرلۇق سۇئال.

تاماقخانا ئىگىسى بولغان مۇسۇلماننىڭ رامزاننىڭ كۈندۈزىدە روزا تۇتمىغانلار ياكى دىنىسىزлар ئۈچۈن تاماق تەييارلاپ سېتىشى دۇرۇس ئەمەس. يۇقىرىدا بايان قىلىنغاندەك كاپىرلاردىنمۇ شەرىئەت بەلگىلىمىلىرىگە ئەمەل قىلىش تەلەپ قىلىنىدۇ. نىھايەتلىق مۇھتاج دېگەن كىتابتا (5274) ئالىملارنىڭ: رامزاننىڭ كۈندۈزىدە كاپىرلارغا يېمەكلىك سېتىش ھارام ۋە توغرا ئەمەس دېگەن پەتىۋالىرى زىكىر قىلىنغان. (49694 نومۇرلۇق سوئالنىڭ جاۋابىغا قارالسۇن).